

Bodemsanering: beleid vertalen naar technieken en toekomstige effecten

Dr. Thomas Keijzer (Tauw bv)

Bodemsanering is een relatief jong vakgebied. Toch heeft het in de circa 25 jaar dat er gesaneerd wordt in Nederland al een aantal beleidsmatige ontwikkelingen doorgemaakt. Was er in het begin nog duidelijke sprake van principiële keuzes, '*alles moet brandschoon*', is er op het ogenblik voornamelijk sprake van pragmatische keuzes, zogenaamde functiegericht saneren. De overgang van principieel naar pragmatisch saneren heeft voornamelijk te maken met geld en hoeveelheden. In de laatste beleidsbrief van VROM is sprake van ruim 400.000 locaties waarvan de bodemsanering zo snel mogelijk moet worden aangepakt. Sanering van al deze locaties is onbetaalbaar als ze allemaal met het '*alles moet schoon*' principe moeten worden gesaneerd. Maar de overheid wil wel dat de bodemsaneringsoperatie een eindige operatie is, liefst voor 2032 moet de bodem weer schoon zijn.

Het bodembeleid is van grote invloed op hoe er gesaneerd wordt. Functiegericht saneren houdt in dat er een deel van de bodemverontreiniging mag achter blijven. Maar ook weer niet zoveel dat de verontreiniging die achterblijft een bedreiging is voor allerlei ondergrondse activiteiten, een risico is voor mens en dier, of oneindig lang bijvoorbeeld een grondwaterverontreiniging veroorzaakt. Deze spagaat wordt vaak een stabiele eindsituatie genoemd. De bron wordt gesaneerd en de grondwaterverontreiniging wordt of van nature afgebroken, of verdwijnt langzaam door verdunning. Deze opdeling van de verontreiniging heeft een overvloed aan saneringstechnieken waarmee de bron van de bodemverontreiniging gesaneerd kan worden op de markt gebracht, en er zijn organisaties ontstaan die de zorg van de grondwaterverontreiniging die achterblijft wel willen overnemen.

In de presentatie zal stil worden gestaan wat de lange termijn effecten van deze aanpak zouden kunnen zijn. Ook de invloed van huidige trends in bodemsanering zoals de koppeling van restverontreinigingen aan warmte-koude opslag komen kort aan bod. Of de toekomst van de ondergrond er echt zo uit zal zien, dat zal de toekomst leren.